

FORUM

6501 Lansing Ave.
Cleveland, OH 44105
216-883-2828
e-mail: forumpacc@yahoo.com
www.naforumcle.com

POLISH-AMERICAN

John Paul II

CULTURAL CENTER

March, April 2018, No. 3,4/183

Marzec, Kwiecień 2018, Nr 3.4/183

Mandel School of Applied Social Sciences in Poznan

This year for the seventh time we went to Poznan with a group of students and educators from Case Western Reserve University. In Poznan we visited Department of Sociology of Adam Mickiewicz University and different social service organizations that take care of marginalized groups of people or those that require special needs. Some travelers are willing to share their reflections from the trip with readers of Forum. Below are reflections from Nicole Parker.

Richard Romaniuk

Poland. Poland. Poland!

Admittedly, Poland does not always show up in the top ten desired places that people want to travel to, but I was intrigued by the opportunity to challenge myself and learn about a country that I did not know much about. I wanted to explore various social services in Poland and I wanted to learn about how the travel study course was structured in hopes to one day run one myself . . . so, off to Poland, I went!

After spending a week in Poland, I have developed a dear appreciation of what Poland and its people have to offer. Among some of the things that constitute the expansion of my mind are... the culture, the people, the sense of community, the food, and the value of taking care of one another. Something that I really enjoyed seeing was the rich culture and traditional values and sense of community the Poles hold in high regard. This was evident in several environments and throughout various times during our visit, but perhaps the most memorable is when in a room representing various cultures and races, and being asked to sing a song together with your particular country.

The Ukrainians and Poles both responded in such a prideful manner with a quick rehearsal and unity shared among them. They stood tall with a serious, yet proud demeanor and sang to the best of their ability a song which was very meaningful to all of them and represented their country in a positive manner. The Americans, however... not so much. We spent two point five seconds choosing a silly song that not everyone knew and had no real relevance to American history. The Ukrainians and Poles stood united as one. Still. Focused. The Americans, myself included, took a much more playful approach and were giggling, dancing, and barely trying to hit even one key note.

Visiting the home for children with intellectual disabilities had the greatest impact on me. It's amazing the things you can do and the people you can serve when executing efficient management of well-funded resources. The level of therapeutic care the therapist and staff provided these children left me at a loss for words. The dignity, positive regard and strength based perspective that was embedded in the way they care for this population was beyond inspirational. They worked one-on-one with the

individuals and found creative ways to ensure that each and every child has a great quality of life. The inside of the building was aesthetically pleasing, environmentally stimulating, and comfortable.

Personally, this trip to Poland has reminded me of my love for culture and people and social systems. It has inspired me even more to embrace people for their strengths and differences. It had a positive effect on my taste buds as well, which are typically not as adventurous as I am. The fried breaded pork cutlet, pierogi, the meat stew (I believe called 'bigos'), the Polish pancakes and of course the Prince Polos were absolutely delicious!

On a professional level, the visit opened my eyes to looking at our social service systems and realizing that we (Americans) do not place enough value on our people... It seems to be about the bottom line... money. I really enjoyed everything about this trip. If I had to choose one thing to change (and this may be personal preference), I would include more opportunities for discussion during lectures. Personally, I learn best that way.

Embracing other cultures and learning things that you simply cannot learn in a textbook are some of the best ways to change the world or change yourself. Often we get so consumed in our tiny little world of what is going on within us and around us that we don't take the time to learn from others or to dive into learning about something completely new. I am grateful to Kathy and Richard for putting in time and effort to allow students and all to experience beautiful Poland! I would strongly suggest this opportunity for others as an eye-opening and culturally rich experience... In fact, I already have!

Nicole Parker

When You Have a Dream, You Cannot Go Wrong

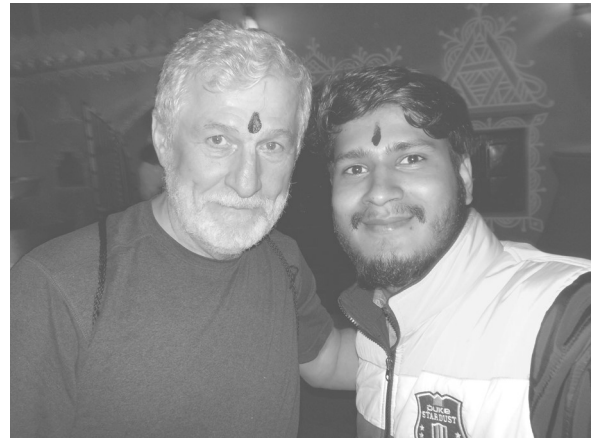
India. I am traveling by car from the Taj Mahal in Agra to the city of Jaipur and, after visiting this beautiful city, back to Delhi. My driver Aryan is a young man who smiles and is just bursting with happiness. He talks, telling me all about his life in India. I asked him how he knows English so well. He said, "You guys taught me."

I was visiting India as a volunteer teaching English in a school in a suburb of Delhi. I was very skeptical about how such a huge turnover of volunteers from all around the world coming to schools in the poor neighborhoods of India could teach anything. But here he is telling me that this is how he learned English. So I asked him to tell me more about his school. "This was an orphanage," he says. So I asked him about his family. "My mother hung herself when I was seven years old. My two brothers and I were playing in front of our shack, and she hung herself in the doorframe. At first, we did not understand what had happened, we trusted that our mother knows what she is doing, until our uncle came and we learned what had happened." Aryan told me more about his father, an alcoholic who beat his mother when he came home. They often did not have anything to eat. However, he remembers his mother preparing flatbread at their shack. A couple of years later, the boys also lost their father. Aryan moved to a hostel. He was lucky. Eventually he got into a well-organized orphanage. His younger brother hid for years in the jungle. All of the brothers tried to stay together. Today, they stay in touch. They have cellphones, and they can call each other anytime.

I was shocked by his story. I told him that I am a social worker and that I work with people whose lives often go wrong after they experience traumatic events in childhood. And now I sit next to a very happy and successful young man whose childhood was a tragedy. "How did that happen?," I asked.

"I had a dream. When you have a dream, you cannot go wrong. Wherever I was, I always had a dream, that one day I will have my own home, my own place to live." He told me how much he learned in his orphanage. They had a teacher who always had time for them. The teacher shared with them his own life story, and he helped them to deal with their own problems. Aryan said that he was a very angry child who isolated himself from others. The teacher always talked with him and told him how to deal with anger. Though children can be children, this teacher never punished them. He had a special way of showing them that they did something wrong. Aryan described the daily routine at the ecumenical school he attended, morning prayers and meditations, time for school and time for sport and special activities, like gardening and watching Discovery on TV on the weekends. During vacation they travelled in the mountains. Volunteers in the orphanage were with them during the day. In the evening, the children could spend time talking with their teacher who – yes, I already remember - always had time for them.

Today, Aryan is a very happy man. After leaving the orphanage he worked hard and he bought himself a car. He works as a driver and meets many different people. He likes volunteers who come to India. He can show them Jaipur, "his city." He grew up in the northern suburbs of Jaipur. His brothers still live there, and, while I was with him, he called them to tell them that he would be passing by and that he could see them. Just a few minutes later, we met them,

next to the road from Jaipur to Delhi. I took their picture – three brothers (Aryan, first on the left) and their cousin. Never ask poor people why they have cell phones!

His brothers are helping him to build his house. He works to buy bricks. They put one on the top of the other, day by day, month by month, and his dream comes true. I asked him why, now that he lives in Delhi and drives many places, he wants a house in a poor village next to Jaipur? "This is my place, and now there will be my home. My brothers can live with me as long as they want." I asked him about his friends, people he knows from the orphanage. He said that he used to stay in touch with them. He definitely meets with his teacher any time he is in Jaipur. However, his contacts with his friends are not so cheery any longer. They got married very young, they are very poor, and they drink. Aryan said that he does not see much of a drug problem in India but there is a problem with alcohol. He has seen it all through his life. This is why he wants to have his home before thinking about getting married. "A person without a home has no place for himself," Aryan said. On a later occasion, he and I were walking through a display of the different customs and cultures in India. A woman was making flatbread, and he noticed, remembering his own mother. This was the only moment when I sensed some sadness in his voice.

Agata Wojno

Życie pełne zmian

Irytuje mnie niezmiernie, kiedy ktoś wciąż, przy byle jakiej okazji pyta skąd jestem. Ostatnio znów mi się to przytrafiło, kiedy poprosiłam jegomościa w sklepie, żeby mi pomógł wydobyć torby z zakupami z wózka, a on usłyszawszy mój akcent, oczywiście pyta:

Skąd jesteś?

Z Polski (odpowiadam, choć wolałabym już tego w kółko nie powtarzać)

A! To kraj Wałęsy! Piękny kraj. Piękny... (zachwyca się jegomość)

Na co ja – dziękuję i oczywiście, że piękny, ale... żeby od razu Wałęsy? - myślę sobie... I odnotowuję w myślach, że muszę koniecznie opowiedzieć o tym Ryszardowi... Ucieszy się i wykrzyknie swoje:

„ Ha! A nie mówiłem!”

Zmiana to jego drugie imię...

Z przyjacielem, z mężczyzną o naturze kobiety, społecznikiem, terapeutą, pracownikiem socjalnym, autorem publikacji naukowych, wykładowcą na Case Western Reserve University (CWRU) – spotkanie z Ryszardem Romaniukiem.

Ciepłe, przytulne, nietypowe, zgrabnie zagracone, kolorowe i na swój sposób ekstrawaganckie wnętrze domu Ryszarda i Seana to taka oaza pokoju w której założę się, każdy czuje się swobodnie. Nikt mnie tutaj od dawna już nie traktuje jak gościa, nawet dziki kot łaskawie ignoruje moją obecność, co ponoć nie zdarza mu się w stosunku do innych odwiedzających. Pijemy herbatę. Zawsze wypijamy „morze herbaty”. Zawsze brakuje miętowej... I gaworzemy... Upieram się, żeby Ryszard powiedział coś o polityce, a on niezwykle otwarty, entuzjastyczny i emocjonalny w swoich poglądach, mega zaangażowany w facebookowe dyskusje polityczne, unika w naszej rozmowie tematu polityki zgrabnie i skutecznie. Ale ostatnie „intrygi” wokół postaci Lecha Wałęsy to temat, który skutecznie podnosi mu ciśnienie i tym razem też Ryszard nie przemilczał: „Wałęsa zawsze będzie dla mnie bohaterem. Gdziekolwiek nie byłem na świecie,

zauważyłem, że ludzie oprócz słowa Polska, jeszcze znają Wałęsę! Zatem jeśli teraz Polska chce „wytrzeć” Wałęsę ze wspólnego obrazka to zostanie tylko Polska bez Wałęsy. I to nie będzie ta sama Polska. Jak już jakiemuś Polakowi udało się zaistnieć w świecie, to chcą go zniszczyć. To dla mnie stuprocentowy przykład „samobója” polskiego! - gorączkuje się Ryś - Na ten temat możesz napisać i pół strony! „Unieważnić” Wałęsę, a z Konopnickiej największą poetkę zrobić – taki polski, pożał się Boże przepis na sukces w świecie...” Ryszard to człowiek niezmiernie wrażliwy politycznie. Wprowadzeniem do polityki był dla niego Marzec 1968 roku, kiedy miał 19 lat i to był tak formatywny czas, że czegokolwiek się wtedy nauczył, zostało w słowniku jego wartości na całe życie. Stąd przez całe życie walczy z kłamstwem i niesprawiedliwością dotyczącą całych grup społecznych. Podobnie było w 1980 roku, kiedy tak uporczywie walczył w obronie sprawiedliwości, że został przewodniczącym Solidarności swojego instytutu naukowego medycyny doświadczalnej Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. Jest bardzo wyczulony na sprawy mniejszościowe, na sprawy „innych” z racji aspektu swego pochodzenia ukraińskiego, który w dawnej Polsce nie pomagał mu w bezbolesnym asymilowaniu społecznym. Wciąż pamięta uszczypliwe komentarze i przewisko „prawosławny Żyd”. Brzydzi go faszyzm i nacjonalizm. A faszyzm w jego słowniku pojęć to „jest przeciwko temu, co ja lubię”...

Biofizyk, neurofizjolog, pracownik socjalny

Specjalizacja Ryszarda Romaniuka była pomyłką, sam wielokrotnie tak twierdzi, gdyż jego pierwszą miłością zawsze była biologia. Kiedy wybierał kierunek studiów, odwrócił się do biologii plecami tylko dlatego, że wszyscy twierdzili: „no co ty nie wygłupiaj się to taki kierunek dla dziewczyn, same baby idą na biologię”. Po raz któryś w życiu Ryszard postanowił, że „nie będzie jak baba”... Skończył fizykę. Biologii nigdy nie przestał kochać... W 1979 roku pracował w Szwecji w Instytucie Neurofizjologii z Antonim DiMarco. Kilka lat później Tony dostał swój własny,

pierwszy grant w USA i wtedy zaprosił Rysia do współpracy. I tak oto Ryszard Romaniuk przyleciał do Stanów w 1988 roku tylko „na chwilę”. W międzyczasie w 1989 roku w Polsce wszystko się zmieniło i nauka nie była priorytetem w zmieniających się warunkach ekonomicznych, a ponieważ mógł zostać dłużej, został. Później znowu został dłużej i dłużej i po latach bez podejmowania decyzji o emigracji, został emigrantem. Nigdy świadomie nie chciał opuścić Polski i zawsze mu jej brakowało. Tym bardziej, że od początku, czyli od 1980 roku był bardzo aktywny w Solidarności i było mu przykro, że będąc tutaj nie jest częścią tych wielkich zmian w kraju. W międzyczasie wszystkie zmiany wokół niego i w nim doprowadziły do tego, że Ryszard zaczął się sam zmieniać i któregoś dnia stwierdził: „nie chcę już pracować w laboratorium. Chcę pracować z ludźmi”. Pracując w CWRU mógł zacząć studiować za darmo i tak oto rozpoczęła się kolejna przygodna na arenie zawodowej – zaczął studiować pracę socjalną. Ze względu na własne, bolesne doświadczenia, głównym punktem jego uwagi była pomoc ludziom z nałogami. Na początku uczył czegoś takiego, jak neurobiologia uzależnień. Później był pracownikiem socjalnym i terapeutą od uzależnień we Free Clinic, Cleveland Clinic i Veteran Affaire Medical Center.

Zmiana

W którymś momencie swego życia, Ryszard zmienił swoje zwyczaje alkoholowe i po wytrzeźwieniu zaczął życie na własną rękę. Zmienił właściwie wszystko, począwszy od zawodu, poprzez małżeństwo, imię, znajomych, otoczenie, etc. W trakcie tych zmian, powstał Internet i tam wśród wielu grup dyskusyjnych zajmujących się sprawami polskimi poznał Seana Martina. Ludzie w reakcji na moją przyjaźń z Ryszardem, często pytają z zabawnym uśmiechem zakłopotania: „to który z nich jest facetem, a który kobietą?” A ja wtedy kręcę głową w geście załamania i odpowiadam: „to nie tak, to zupełnie nie tak”... Bo trzeba poznać Ryszarda i Seana, żeby zrozumieć, że tu nie chodzi o podział ról, ani o standardowe, przypisane nazwy i obowiązki. Ich związek partnerski oparty jest na miłości, wolności i

wzajemnym szacunku. Tak jak każdy inny związek. Ryszard z niezmierną intensywnością utożsamia się z prawami kobiet i tłumaczy dlaczego: „jak przeszedłem okres zmian – transformacji, to zrozumiałem swój własny, wpojony seksizm. I zacząłem się więcej i głębiej zastanawiać nad tym, jak w Polsce płcie nawzajem się traktują i widziałem swoje własne zachowanie podlegające tym stereotypom, no i... nie byłem dumny z tego. Wtedy odkryłem, że wiele z tych zachowań to było robienie z siebie wielkiego mężczyzny, którym nigdy nie byłem. A miałem w sobie wiele zachowań czysto kobiecych. Jak poznałem Seana to owa transformacja pojęć pomogła w tym, że ten związek trwa do dziś. To mój najdłuższy związek w życiu, ponad 20 lat.”

Skoro mowa o zmianie... Ryszard ostatnio dokonał kolejnej drastycznej zmiany, tym razem w jadłospisie. Przestał spożywać wołowinę i wieprzowinę i argumentuje swoją decyzję: „kiedy ludzie mi mówili, że artretyzm się pogarsza od wieprzowiny i wołowiny, to się śmiałem, no bo jak można nie jeść mięsa? Ale kiedy pojechałem do Indii i zobaczyłem, że kilkaset milionów ludzi nie je wołowiny i wieprzowiny i żyje im się dobrze, to stwierdziłem, że i ja mogę. I tak oto nastąpiła moja kolejna metamorfoza. Nie wiem czy się czuję lepiej bez mięsa, za to wiem, że jak je zjem, to się czuję zdecydowanie gorzej. To mi wystarcza.”

Tylko poglądów Ryszard nie zmienia: „ja nie zmieniam poglądów, ja już nie muszę ich przeżywać, mogę je po prostu mieć. Uspokoilem się.”

Bliska sercu Polonia

„Z tym byciem w Polsce, to trochę tak jest, że się odnosi wrażenie, że się jest wśród swoich, tylko ci swoi to... nie z tej strony między”, twierdzi Ryszard. Od lat intensywnie zaangażowany w sprawy Polonii mówi, że: „Polska jest jak niezorany ugór na którym można i trzeba bardzo dużo zrobić, tylko sił brakuje, bo się utrwalił jeden styl pracy z Polonią i bardzo trudno go zmienić.”

Wiele lat temu, jako nowonarodzony pracownik socjalny, Ryszard chciał pomóc starszym paniom w Polsce, na co starsze panie przysły i interesowało je jedynie to czy pójdzie z nimi na tańce... Ryszardowi opadły ręce. Starsze panie tańczyły „swego walca”, nie oczekiwały pomocy... Później chciał pomóc panom, co

piją. Co za dużo piją. No i panowie... nie przyszli, bo po co? Polacy przecież piją jak Polacy – normalnie, to po co się wtrąca do ich normalnego picia? I wtedy Grażyna Hryniewicz wpadła na pomysł, aby Ryszard pomógł paniom, których mężowie piją. I tak powstała „Porada”, panie przychodziły, rozmawiały, Ryszard słuchał, tłumaczył, prowadził terapię grupową. Panie na szczęście i w efekcie tychże działań podleczyły się, panów „pogoniły” i zajęły się sobą. Czyli warto, warto pomagać Polonii. To, że warto nie znaczy jeszcze, że łatwo. Pomóc alkoholikowi może środowisko, grupy AA i inni alkoholicy, im więcej ludzi zaangażowanych w pomoc, tym lepiej. A w polskim środowisku to każdy mówi: „no jak to, że mną się nie napijesz?” Ryszard wielokrotnie staje bezradny wobec ogólnie przyjętego stanowiska i utartych zachowań; ludzie do niego dzwonią w rozpacz i bezradności, pytają, proszą, on tłumaczy, pomaga, radzi. I co? I nic... najczęściej nikt z Polonii nie słucha. Wiedzą lepiej. Ojciec pił, sąsiad pije, to i jemu nie zaszkodzi... a co tam – żyje się raz. I wszyscy to akceptują jako normę. Jako pracownika społecznego interesuje go życie ludzi, którym jest „pod górkę”, co nie znaczy, że każdemu można i da się pomóc.

Podróże

Ryszard nie lubi być zamknięty w jednym miejscu. Lubi jak się coś dzieje. Musi być w ruchu. Nie lubi podróżować, jak to się kiedyś podróżowało: z „Orbisem”. Jego reguła na zwiedzanie świata, to wyjazd gdzieś w roli wolontariusza. Pracując poznaje ludzi i kraj od środka. Najpierw pracuje i wgłębia się w zwyczaje kraju, później zwiedza i podziwia wszystko, co nowe. Opowiada: „najładniejsza była Gwatemala, najfajniejsza Tanzania, a najciekawsze Indie. Polska... jest w ogóle w innym dziale – ja mieszkam w Polsce, ja do Polski nie podróżuję.” Co ciekawe, pewnego rodzaju formą podróżowania po świecie jest dla niego Cleveland International Film Festival, w którym uczestniczy każdego roku, znikając na ten czas z życia „jak kamfora”. „Film Festival to jak podróżowanie po całym świecie, tylko w pigułce” – mówi. Ryszard był już w tylu zakątkach świata, że jego facebookowy profil jest jak kwiecisty dywan upleciony z przepięknych, różnobarwnych fotografii z najróżniejszych miejsc świata. Tylko pozazdrościć...

Koty i kryminały

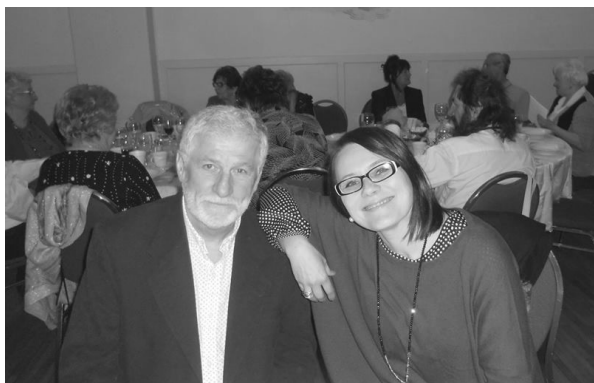
Tak, może niekoniecznie w takiej kolejności, ale kolejność nie jest istotna. Koty... „bo każdy ma swoje słabości” - twierdzi. A kryminały działają na wyobraźnię, wciągają w aferę, odciągają od stresu codzienności. Im lepsza afera tym skuteczniejszy odstresowywacz. Od lat pozostaje wielbicielem Joanny Chmielewskiej, do tego stopnia, że kiedyś znajomi w Warszawie, przyprowadzili autorkę na jego przyjęcie urodzinowe, jako prezent... Koty natomiast, to zupełnie inna bajka. Koty wprowadziły się do jego życia wraz z Seanem i już w nim zostały. W ich garażu jest specjalne miejsce, takie schronisko dla bezdomnych kotów, które schodzą się z okolicy, żeby sobie spokojnie pojeść. Ryszard dokarmia je regularnie. W jego domu grasują dwa koty, jeden – Bury, drugi – (Biały) Nosek i obydwie są ukrywaną słabością Rysia...

Emerytura

To najlepszy okres w zawodowym życiu Ryszarda. Przeszedł na emeryturę jako pracownik socjalny i teraz, tego wszystkiego co robił przez lata, uczy jako wykładowca na Case University. Fenomenalny sposób na udaną emeryturę, prawda? Zresztą nie wyobrażam sobie Ryszarda na emeryturze, takiej stereotypowej – bez ruchu, pracy i w zawieszeniu – to nie w jego stylu. Nieustannie od niego słyszę: „to ty się starzejesz, ja się nie starzeję”, i... nie wiedzieć czemu nawet mnie to nie złości, podświadomie się z nim zgadzam. A Ryś mówi: „to co dzieje się w tym wieku, to fakt, że ludzie, z którymi się było znikają z wielu powodów i zaczyna z tym być nawet dobrze. Człowiek się uczy, że nie będzie tu i teraz całe życie, że to jest czas, żeby usiąść i się uspokoić, a nie planować życie. Bo ono się już właściwie stało.” Niezrozumiała nostalgia mnie ogarnia, jak tego słucham... Ryszard teraz najbardziej lubi pisać artykuły naukowe do Polski na temat, który w Stanach jest lepiej opracowany niż w Polsce – o terapii zorientowanej na traumę. I może sobie w końcu na to pozwolić, bo ma czas – by dzielić się swoją wiedzą zdobytą tu, z kolegami w Polsce.

Ostatnio właśnie napisał dwa artykuły na temat uzależnień wśród kobiet. Bowiem leczenie dla kobiet musi być inne niż dla mężczyzn, a ludzie zamieniają w Polsce tylko „on” na „ona” i już myślą, że jest skuteczne dla kobiet.

Na emeryturze Ryszard ma czas, żeby interesować się Polską i każdego dnia zagląda do Internetu i śledzi, co tam się dzieje. Przecież nigdy z tej Polski świadomie nie wyemigrował... Na emeryturze Ryszard ma czas, aby być częścią Kościuszko Foundation, bardzo sobie ceni współpracę z Kathy Farkas, profesorem z Case, która obecnie jest prezydentem Kościuszko Foundation w Ohio. W ogóle ta jego emerytura to „złoty wiek” jakby... To wielkie szczęście móc tak zorganizować sobie życie, żeby na emeryturze wciąż „rozkwitać” w „ogrodzie” swoich zawodowych zainteresowań i życiowych pasji. Żeby być pozytywnie nastawionym do każdego dnia, tak jak Ryszard jest.

Marzenia...

... „spełniają się właśnie; życzyłbym też moim córkom dobrego życia i żeby nikt w rodzinie nie miał pod górkę...

Cóż... nie każdy ma w życiu „z górki” tak jakby się wydawało, że ma Ryszard Romaniuk. A może on po prostu tak ma, że „swoje” już przeszedł? A może to kwestia pozytywnego nastawienia do życia? A może bilans doświadczeń? A może to, że pomaga ludziom czyni jego życie wartościowym? W każdym razie coś w Rysiu takiego jest co sprawia, że można go swobodnie nazwać „człowiekiem spełnionym”. A może to dlatego, że on po prostu żyje w zgodzie ze sobą? Nie gra żadnej roli. Nie musi, wie kim jest. Taki wewnętrzny spokój i radość to zdaje się życiowe spełnienie marzeń.

Dr Krzysztof Kloc

Jak to z tym 11 listopada było... Kilka refleksji o Niepodległej i świętowaniu jej odzyskania

Wielka Wojna, czyli pierwsza wojna światowa, przywróciła do życia państwo polskie. W wyniku jej rozstrzygnięć, upadku potęg zaborczych i własnych działań Polska po wielu dziesięcioleciach powróciła na mapy Europy. Wiele z przełomowych momentów wojny mogło stać się symbolem odzyskanej niepodległości. Jednak każdego roku świętujemy 11 listopada. Dlaczego?

W listopadzie 1914 roku pierwotne koncepcje Piłsudskiego i rozwiązania tzw. sprawy polskiej poniosły fiasko, a mocarstwa rozbiorowe – Rzesza Niemiecka, Austro-Węgry i Rosja – na dobre stanęły w szranki. Na pytanie Mariana Kukieła – „co dalej?” – późniejszy Marszałek odpowiedział, że jeśli wypadki nadal będą szły tą drogą, to w wyniku toczącej się wojny być może jedynie Romanowi Dmowskiemu, czyli jego głównemu przeciwnikowi politycznemu, uda się utworzyć jakąś formę polskiej państwowości, najpewniej opartą na carskiej Rosji, ale autonomiczną. Piłsudski zdawał sobie sprawę, że działalność Dmowskiego, który obrał inny od niego kierunek ku Niepodległej, także przyczynia się do podnoszenia kwestii polskiej na arenie międzynarodowej i może być w jakimś stopniu skuteczna. O tym przekonaniu świadczy też późniejsze współdziałanie piłsudczyków z narodowymi demokratami chociażby w porewolucyjnej Rosji.

Spory niepodległościowe

Jeszcze dobrze nie wysechł atrament na podpisanym 11 listopada 1918 r. w Compiègne rozejmie między państwami ententy a Niemcami kończącym zmagania wojenne, w Polsce trwała już walka o rząd dusz wchodzącego w niepodległość społeczeństwa. Spierali się nade wszystko zwolennicy Piłsudskiego i Dmowskiego. Starając się udowodnić i przekonać, że to właśnie obrane przez nich ścieżki finalnie doprowadziły do odrodzenia się Niepodległej, liczyli, że na zwycięzcę w tzw. „sporach niepodległościowych” czeka nagroda główna – legitymizacja rządów w powracającym do życia państwie polskim. Do sporów tych dołączały, choć w

znacznie mniejszym zakresie, inne środowiska, jak choćby posiadająca niemałe aspiracje lewica niepodległościowa (głównie Polska Partia Socjalistyczna) czy próbujący odsunąć w czasie swój polityczny upadek konserwatyści krakowscy, którzy podczas wojny popierali Austro-Węgry. Jednak jesienią 1918 roku ani powracający z Magdeburga Piłsudski, ani czekający w Paryżu na rozpoczęcie konferencji pokojowej Dmowski, nie podpisaliby się pod słowami, które wiele lat później wyszły spod pióra Stanisława Cata-Mackiewicza. Ten publicysta i działacz konserwatywny twierdził, że w okresie Wielkiej Wojny obie orientacje – antyrosyjska Piłsudskiego i antyniemiecka Dmowskiego – spełniły swe zadanie i w równej mierze przyczyniły się do odzyskania przez Polaków własnego państwa.

Spory prowadzono na wielu płaszczyznach. Namiętnie dyskutowano nad kolorem barw narodowych, zastanawiając się, czy ma być biało-czerwony, czy może biało-amarantowy. Roztrząsano problem wizerunku godła państwowego, debatując nad orłem białym z koroną i bez korony. Rozprawiano wreszcie o nazwie ciała przedstawicielskiego, które zostanie wyłonione w celu uchwalenia konstytucji. Przede wszystkim jednak terażniejszość determinowana była sporem o tę najmniej odległą przeszłość. Toczące się wówczas dyskusje, często zwulgaryzowane, można było śledzić na kartach licznych publikacji, broszur, artykułów prasowych. Poszczególne obozy wychwalały swe przedwojenne koncepcje oraz działania z lat 1914–1918, dezawuuując przy tym albo wręcz wyśmiewając programy strony przeciwnej. W przedstawianych argumentach odwoływano się do pierwszowojennych wydarzeń – zazwyczaj nadając im szerszy symboliczny kontekst – z czasem poddano je silnej mitologizacji i wokół nich próbowano tworzyć akt założycielski odrodzonej Polski. Kilka dat przy tym w sposób szczególny „pracowało” na rzecz środowisk, które wyniosły je na swe sztandary.

Różne symbole, różnorodne interpretacje

Niepodległościowa lewica, czyli wówczas Polska Partia Socjalistyczna (od Kongresu Zjednoczeniowego w kwietniu 1919 roku grupująca socjalistów również z zaboru pruskiego oraz PPSD Galicji i Śląska Cieszyńskiego), wraz z częścią środowisk włościańskich odwoływały się do utworzenia w nocy z 6 na 7 listopada 1918 roku w Lublinie

Tymczasowego Ludowego Rządu Republiki Polskiej, na czele którego stał Ignacy Daszyński. Jego gabinet wydał manifest, w którym nie tylko gwarantowano odradzającą się Polsce republikański charakter, ale ogłoszono też zwołanie konstytuancy, kreśląc przy tym demokratyczną ordynację wyborczą. Ponadto w sposób szczegółowy zapowiadano przeprowadzenie postępowych reform społeczno-ekonomicznych.

Obóz wszechpolski na plan pierwszy wysuwał datę 11 listopada 1918 roku – moment symbolicznej klęski Niemiec w starciu z ententą i osobistego triumfu lidera narodowych demokratów Dmowskiego (który jeszcze przed upadkiem carskiej Rosji w swych politycznych kalkulacjach stawiał na Wielką Brytanię i Francję). W Polsce w tym dniu, co warto podkreślić, nie działo się nic nadzwyczajnego. W Warszawie trwało rozbrajanie niemieckiego okupanta, a przybyły dzień wcześniej do stolicy Piłsudski otrzymał zwierzchnictwo nad (będącą w zarodku) armią polską. Dostał je z poręki skompromitowanej i powszechnie uważanej za organ kolaborujący z Berlinem Rady Regencyjnej, czym piłsudczycy w następnych latach wcale się nie szczycili. Możemy mówić, iż od tego dnia pojawił się nad Wisłą ośrodek niezależnej władzy – czy też, że od tego czasu datować można ciągłość polskiej władzy państwowej. Z łatwością jednak moglibyśmy wskazać inne momenty, które odpowiadałyby tym kryteriom.

Piłsudczycy, co oczywiste, całą narrację budowali wokół osoby swego Wodza. Komendant, a wkrótce Pierwszy Marszałek Polski, był dla nich – jak ujął to Michał Sokolnicki – po prostu Polską. W oczach wiariusów legionowych i członków Polskiej Organizacji Wojskowej w osobie Piłsudskiego skupiała się cała tradycja irredentystyczna, niepodległościowa epopeja napoleońska oraz dziedzictwo powstania styczniowego. Kult żołnierza walczącego i ginącego za Polskę, wzbogacony o epizody dziejów wojny polsko-bolszewickiej, szedł w parze z wynoszeniem na piedestał żyjących jeszcze towarzyszy broni i szybko stał się najważniejszym elementem piłsudczykowskiej „polityki pamięci”. Pełniła ona funkcję integracyjną oraz cementującą cały obóz. Jej fundamentem był wymarsz I Kompanii Kadrowej z krakowskich Oleandrów rankiem 6 sierpnia 1914 roku, obalenie słupów granicznych, wkroczenie do Królestwa i walka z carską Rosją.

Ohio Chapter Kościuszko Foundation 2018 Symposium

Jews and Jewishness in Postcommunist Poland: Past Steps Forward, Present Steps Backward?

Dr. Annamaria Orla-Bukowska and

Ghosts of the Past, Challenges of the Future: Contemporary Polish-Ukrainian Dilemmas

Dr. Tomasz Pudłocki

Polish-Jewish relations have been far more complex and positive than the stereotypes of the antisemitic Pole and the victimized Jew suggest. We will reflect upon the transformations since 1989, but especially recent events since 2015, including a march on Independence Day last November and the recent passage of a new law which appears to censure history. What has this meant, what might this mean for Jews and Jewishness in Poland, in light of a 1,000-year history and the Polish society today?

Dr. Annamaria Orla-Bukowska is a social anthropologist in the Institute of Sociology at the Jagiellonian University in Krakow. Dr. Orla-Bukowska was a 1999 Koerner Holocaust Fellow at the Oxford Centre for Hebrew & Jewish Studies, a 2004 Yad Vashem Fellow in Jerusalem, and a 2009 as well as 2018 Skalny Center Fellow at the University of Rochester. She is the co-editor (with Robert Cherry) of *Rethinking Poles and Jews: Troubled Past, Brighter Future* (Rowman & Littlefield, 2007).

Polish-Ukrainian relations have been determined not only by contemporary issues but, first of all, by history. Recent legislation which may affect the public understanding of war crimes is just one example of recent tensions. Yet Poland is the first EU country where many Ukrainians go to find a job and two million Ukrainians live permanently in Poland. Linguistic, cultural, and social similarities are often much stronger than historical policy and the messages that come from officials in Warsaw and Kiev. The positions of both countries on historical, political, and social issues will be the main topic of the talk.

Dr. Tomasz Pudłocki is Associate Professor in the Institute of History, Jagiellonian University, Krakow (Poland). He specializes in the history of Galicia, women's history, and intellectual history. His latest book, *Ambasadorzy idei: Wkład intelektualistów w promowanie pozytywnego wizerunku Polski w Wielkiej Brytanii w latach 1918-1939* (Ambassadors of an Idea: The Contributions of Intellectuals to a Positive View of Poland in Great Britain, 1918-

1939), was published in 2015. He has received grants from the Kosciuszko Foundation, and he was a Fulbright Scholar at Daemen College in Amherst, New York (2015-2016).

1:00-2:30 pm, April 23, 2018

The Mandel Center at 11402 Bellflower Road, 4106

Room 115

**Co-Sponsored by The Jack, Joseph and Morton Mandel School of Applied Social Sciences,
Case Western Reserve University,**

and The Department of Polish Studies, Cleveland State University

Social and Cultural Events at the Center & Slavic Village

Sat. April 21	Reverse Raffle 6 PM
Sun. April 29	May Constitution Day Parade
May 1-3 rd	Constitution Day Activities
Thrs. May 3	Reception 7 PM
Sat. July 21	Picnic

Uprzejmie informujemy, że w dniach
15 i 16 czerwca 2018 od godz. 9:00
w PACC w sprawach paszportowych przyjmować
będzie polski **Konsul z Nowego Jorku.**

Po więcej informacji zapraszamy pod adresem
<http://newyork.mfa.gov.pl>

We kindly inform you that the **Polish Consul from NYC** is going to come to the PACC on **June 15th and 16th, 2018** at 9:00. You will be able to renew your passports and ask about Polish citizenship.

For more information visit
<http://newyork.mfa.gov.pl/en>

OUR SPONSORS

Komorowski Funeral Home: 4105 East 71 St, tel. 216-341-1854 lub
2258 Professor St., tel. 216-771-1558

*

Golubski Funeral Home: 6500 Fullerton Ave, tel. 216-341-0940 lub
5986 Ridge Rd., tel. 440-886-0200 (mówimy po polsku)

*

Sokolowski's University Inn

1201 University Road, Cleveland, Ohio 44113, tel. 216-771-9236
Private parties, showers, weddings, business lunches, cafeteria services

*

Fowler Electric Co. – Eugene Trela, tel. 440-786-9777

*

Krakow Deli – 5767 Ridge Rd Parma, OH 44129, tel. 440 292 0357
Polish Store with great assortment of Polish meats and imported goods

*

The Original Mattress Factory – Ronald Trzcinski , tel. 216-661-3888

*

Architectural Rendering – Kuba Wisniewski, tel. 440-582-2367

*

Heights Drapery Co. – Alina Czernec, tel. 216-642-8744

*

The Cleveland Opera – Dorota and Jacek Sobieski, tel. 216-816-1411
www.theclevelandopera.org

*

Polish Radio Program – Eugenia Stolarczyk – WERE 1490 AM, Sun. 9:00 – 10:00 AM
WCPN – 90.3 FM, Sun. 9:00 – 10 PM

*

Polish Radio Program – “Memories of Poland”, Anna Klik i Monika Sochecki
WCSB 89.3 FM, Sat. 12:30 – 2:00 PM

*

Third Federal Savings and Loans

Marc A. Stefanski, Chairman and CEO, tel. 216-429-5325

*

R.A. Murphy Co. Roofing, Bob Murphy (Wisniewski) tel. 216-696-4905, 440-585-7447

Polish-American Cultural Center
6501 Lansing Avenue
Cleveland, OH 44105

NONPROFIT ORG.
U.S. Postage Paid
Cleveland, OH
Permit No. 165

WIELKANOCNY OBIAD W CENTRUM

Jak co roku, tradycyjnie w Polsko-Amerykańskim Centrum Kultury z racji Świąt Wielkanocnych odbyła się uroczysta Święconka, czyli polski tradycyjny Wielkanocny Obiad. Na stołach pojawiły się potrawy znane i przypominające wszystkim smak dzieciństwa, a wśród nich królowały żurek i polskie babki wielkanocne, jedna piękniejsza od drugiej (jak to babki...), różnej wielkości, o różnych smakach... o, jakże polsko - tradycyjnie było... Babkę już dawno zjadłam, a ślinka wciąż cieknie na samo tylko wspomnienie. Tak, nie ma to jak świąteczna uczta tradycji i wspomnień, którą sobie wszyscy niezwykle głęboko cenimy.

F O R U M CLEVELAND, OH 44105 * 6501 LANSING AVENUE - Phone/fax 216 - 883 - 2828

www.naforumcle.com, E-mail: forumpacc@yahoo.com, Publisher: Polish-American Cultural Center. **Agata Wojno** - Editor in Chief (216-832-7638), **Stanislaw Kwiatkowski** - Editor in Chief Emeritus, **Fr. Jerzy Kusy** Associate Editor, **Darek Wojno** - Managing Editor, **Editorial Contributors:** Eugeniusz Bak, Lech Foremski, Alexandra Hart, Joseph Hart, Sean Martin, Malgorzata Oleksy, Ryszard Romaniuk, Elzbieta Ulanowski, Andrzej Stępień, Zofia Wisniewski, Maria Sladewski